

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА РОМА БАРАЈЕВА 2015-2025.

Барајево, децембар 2015. године

УВОД

„АКЦИОНИ ПЛАН СЕ ДЕФИНИШЕ, КАО ИДЕНТИФИКАЦИЈА СПЕЦИФИЧНИХ ПРОБЛЕМА У ЗАЈЕДНИЦИ И ПРИМЕНА ИНТЕРВЕНЦИЈА И АКЦИЈА КОЈЕ МОГУ ДА ДОВЕДУ ДО ПРОМЕНА”

Локални акциони план за унапређење положаја Рома на територији општине Барајево (у даљем тексту: ЛАП) представља низ мера и активности које за крајњи циљ имају унапређење положаја ромске националне мањине у Барајеву. Локални акциони план је усклађен са **Националном стратегијом за социјално укључивање Рома и Ромкиња за период од 2015-2025** (коју усваја Влада Републике Србије). Документ се ослања на **Стратегију за смањење сиромаштва** Републике Србије и на **Стратегију одрживог развоја ГО Барајево 2010-2020**.

Основни циљ ЛАП-а јесте **унапређење положаја Рома, као и смањивање неприхватљивих разлика између Рома и осталог дела становништва**. Поред одређених приоритетних области (становање, образовање, запошљавање и здравство) посебна пажња је посвећена смањењу сиромаштва и побољшању положаја жена, а основни принцип је и укључивање представника ромских заједница у све процесе.

Последњих десетак година Република Србија улаже значајне напоре ка циљу смањења сиромаштва и унапређења положаја Рома, при чему су издвојене **социјално угрожене групе** (деца, стари, особе са инвалидитетом, избеглице и интерно расељена лица, Роми, рурално сиромашно становништво, необразовани) код којих се сиромаштво испољава у најтежим облицима. Узимајући у обзир класификацију социјално угрожених група може се закључити да Роми Барајева припадају готово свакој од наведених група. Из тог разлога настао је Локални акциони план за унапређење положаја Рома Барајева .

У Србији је 2011.године пописано 147.604 грађана и грађанки ромске националности што чини 2,1% у укупном становништву Србије и то је број који је референтан за планирање стратешких мера. Према методолошки верификованим извештајима и показатељима већина Рома и Ромкиња се суочава са друштвеном искљученошћу, сиромаштвом и изложена је отвореној, а још чешће прикривеној дискриминацији. Стратегија и ЛАП стварају услове за приступ остваривању људских права лица ромске националности.

Овај документ се бави најбројнијом националном мањином на територији општине Барајево чије је процентуално учешће у укупном становништву око 4% и то питањима образовања, услова становања, запошљавања, здравственом заштитом, положајем жена, културом и представљањем Рома, дискриминацијом и сродним питањима.

Свако поглавље садржи међународни и национални правни оквир, опис стања у одређеној области, као и препоруке за даљу акцију и на крају приоритетне активности.

Основни принципи и вредности на којима почива Стратегија и овај локални акциони план подразумевају:

- дужност државе и локалне самоуправе да се брине о поштовању, заштити и испуњавању законских права Рома
- пуно и ефикасно укључивање Рома у све области друштвеног живота,
- поштовање, признавање и промоција различитости,
- једнаке могућности засноване на једнаким правима,
- родну равноправност,
- спречавање и борба против свих облика дискриминације,
- спровођење мера афирмативне акције.

ОПШТИНА БАРАЈЕВО

Општина Барајево је градска општина града Београда. По географском положају спада у рубне општине Града Београда.

Положај Барајева на мапи Републике Србије

Карта београдских општина

Општина Барајево се простира на подручју од 213 km² што чини 6,6% укупне површине града.

Насеље Барајево формирано је у котлини Барајевске реке која кроз њега протиче и дели га на два једнака дела. Удаљено је од Београда (Ибарском магистралом) 28 km, а железничком пругом 31 km.

Насеља и становништво

На територији општине Барајево се налази 13 насеља и то: Арнајево, Барајево, Баћевац, Белгина, Бождаревац, Велики Борак, Вранић, Гунцати, Лисовић, Манић, Мељак, Рожанци и Шилјаковац, од којих је формирано 15 месних заједница.

Према последњем попису из 2011. године у Барајеву је стално настањено 27.110 становника, национално се изјаснило 26.223 становника.

На територији Општине живе припадници двадесетак народа и националних мањина. По националној структури 94,05% становништва су Срби. Од осталих народа најзаступљенији су Роми и Црногорци.

Највеће миграције становништва одвијале су се током Прве и Друге сеобе при чему се део локалног становништва исељавао у области са друге стране Саве док се у ове крајеве досељавало становништво из готово свих српских области.

Савремени процес миграције се одвија у два правца: досељавање становника из свих области, нарочито избегла и прогнана лица и у другом правцу миграције ка Београду, дневне ради одласка на посао и трајне у смислу исељавања. Како је 70-их година прошлог века велики број Београђана изградио викенд објекте на територији општине Барајево, примећен је специфичан облик миграција старијих становника, сопственика поменутих објеката који их по одласку у пензију трајно насељавају.

Привреда

Општина Барајево претежно је рурална средина која нема развијену индустрију. Криза деведесетих допринела је да се до тада постојећи потенцијали за развитак индустријске производње, на жалост, угасе. Фабрика кугличних лежајева са аутоматизованом производњом, капацитета 20,5 милиона комада годишње, која је запошљавала преко 600 радника, данас не ради. Иста судбина задесила је и погон за производњу светиљки "Електрон".

Одређени потенцијали за привредни развој, који се огледају пре свега у дефинисаним индустријским зонама, доброј саобраћајној инфраструктури и близини Београда као највећег тржишта, за сада су још увек неискоришћени. Поред већ 7 – 8 саграђених производних капацитета, овде постоји могућност за изградњу и отварање већег броја мањих и средњих предузећа. Пословна зона формира се и уз Ибарску магистралу у Мељаку и Вранићу. Значајан потенцијал Барајево има и у стамбено-пословној зони у насељу Гај где је изграђена комплетна инфраструктура.

На подручју општине регистровано је око 1.200 привредних субјеката, највише у области трговине, грађевинарства, саобраћаја и прерађивачке индустрије. Углавном се ради о приватном сектору.

Туризам – спортско-рекреативни, излетнички и ловни је велика али још увек недовољно искоришћена шанса за бржи развој општине Барајево. Атрактивна ловишта са разним врстама дивљачи, очувана природа, бистри потоци и питоми обронци, бескрајне шуме и језеро „Дубоки поток“ богато рибом- најбоље представљају Барајево и његову околину.

Највећи очувани шумски појас чини комплекс Липовичких шума које покривају 1200 ха и налазе се на свега 20 км од центра Београда. А успешан пример интеграције туризма, заштите животне средине, пољопривредне и руралне економије је еко-агро туризам.

На територији општине евидентиран је велики број културно-историјских споменика, а најзначајнији су Црква брвнара у Вранићу из 18.века која је стављена под заштиту, Основна школа у Вранићу која је подигнута 1848. године, Матића кућа с краја 18.века која је рестаурирана 1977.године, стара зграда Основне школе у Бождаревцу из 1891.године, остаци старих воденица, стара породична кућа са доксом и стара механа Љубинковића у Бељини, римски мост у Бељини, центар МЗ Бељина, стара механа у Барајеву и др.

У Црквеној ризници у Вранићу налази се велики број експоната из археолошких налазишта са овог подручја, старог новца, оружја, икона и црквених књига, етнографским материјалом, документима и фотографијама важних личности.

Пољопривреда

У структури барајевске привреде највеће учешће има пољопривреда у којој преовлађује индивидуални сектор. Обрадиво земљиште покрива површину од око 15. 000 хектара. Од тога 12.678 ха заузимају оранице, 1500 ха ливаде и пашњаци, 1000 ха воћњаци и 33 ха виногради, док су на 2000 ха повртарске културе. Значајан је проценат необрађеног земљишта - 6.500 ха. Због проблема са којима се сусреће пољопривреда- недостатак финансија, застарела механизација и неповољан паритет цена, тај проценат је из године у годину све већи. Око 4.500 хектара је под шумом, од чега је 3.000 хектара у приватној својини.

Друштвени сектор

Друштвени сектор је још увек високо централизован, технички и финансијски веома захтеван за одржавање. Надлежности Општине, Града и Републике нису јасно разграничене.

Здравство

О здравственој заштити становника општине Барајево брине Дом здравља „Др Милорад Влајковић“ у Барајеву. Садашњи објект Дома здравља отворен је 1978.године. У оквиру ове установе функционише: Служба опште медицине, Служба за здравствену заштиту жена, деце и омладине, Служба за стоматолошку здравствену заштиту, Дијагностичка служба у чијем саставу је и кабинет за радиолошку дијагностику, кабинет за ултразвучну дијагностику, кабинет физикалне медицине и рехабилитације, апотека, Служба хитне медицинске помоћи, лабораторија, а од 1986.године и Служба за хемодијализу. Консултативно специјалистичке службе (интерно, ОРЛ и неуропсихијатрија) организоване су кроз интернистичке амбуланте.

Дом здравља «Др Милорад Влајковић» у Барајеву има централни објект у Барајеву површине 3613 метара квадратних. Крајем 2007.године обновљена је опрема по свим службама (ЕКГ апарати, инхалатори, негатоскопи, рефлектори, отоскопи и офтамооскопи, комплети за реанимацију, дефбрилатор, боца с кисеоником и др.).

Примарна здравствена заштита обавља се у Здравственој станици у Вранићу, објекту површине 450 м², амбуланте у Великом Борку, здравственој станици у Бељини.

Образовање

На подручју општине раде две основне школе: **ОШ „Кнез Сима Марковић“** у Барајеву (матична школа и 14 подручних школа) са 1.447 ученика и **ОШ „Павле Поповић“** у Вранићу (матична школа и две подручне школе у Мељаку и Шиљаковцу) са 563 ученика. У свим селима раде подручна одељења ових школа (1. до 4. разред), осим у Бељини, где постоје одељења свих осам разреда. Настава се у селима изводи у комбинованим одељењима што отежава нормалан рад и комуникацију са ученицима.

Матична школа у Барајеву је опремљена фискултурном салом, библиотеком са 13.614 књига, читаоницом, свечаном салом са видео бимом и два кабинета са рачунарима. Настава је кабинетска за ученике од I до VIII разреда.

У просторијама Дома културе у Барајеву ради **Школа за основно образовање одраслих „Ђуро Салај“**. Формирана су два одељења предметне и 1 одељење разредне наставе. Са преко 50 полазника.

Средња школа Барајево има преко 900 ученика у 30 одељења. Школа је отворена 01.септембра 1976.године. Школује следеће образовне профиле: пољопривредни техничар, руковалац - механичар пољопривредне технике, цвећар – вртлар, аутомеханичар-аутолимар, трговац, економски техничар, женски и мушки фризер. Школа је опремљена библиотеком са око 10. 000 књига, два кабинета за информатику са по 18 рачунара, радионицом за обуку ученика машинске струке, салонима за обуку мушких и женских фризера, кабинетом за трговце, фискултурном салом и спортским теренима.

Спорт

Спортот се у Барајеву бави веома велики број младих људи који своје спортске активности обављају у 23 клуба са око 3.500 регистрованих спортиста, у оквиру Спортског савеза Барајево, организације која врши сталну координацију рада на плану развоја спорта и његовом функционисању. Скоро свака месна заједница располаже фудбалским игралиштем, као и теренима за мале спортове. У склопу спортског центра Плешке постоје и два отворена базена. У непосредној близини мотела “Липовичка шума” изграђен је терен за препонско јахање. Све је више приватника који се опредељују да уложе своја средства у спортске објекте: тениска игралишта, базене, балоне, мање спортске центре и сл. Оно што недостаје је спортска хала.

Култура

Најзначајнија установа у области културе на подручју општине је Центар за културу Барајево формиран крајем 2008.године одлуком Скупштине Градске општине Барајево. Својим Програмом рада Центар је предвидео реализацију програма културно-уметничког и аматерског стваралаштва у области књижевности, позоришта, ликовног и музичког стваралаштва, филмске уметности, очувања фолклорног и етно стваралаштва, као и један богат трибински програм са актуелним темама.

У организацији и реализацији ових манифестација поред Центра за културу и месних заједница Барајево, Вранић, Лисовић и Велики Борак, учествовали су КУД „Вранић“, ФА“Шумадија“, Клуб пријатеља

„Завичај“, Удружење грађана „Домаћа радиност Барајева“, Невладина организација „Изазов живота“, Етно радионица „Ана“, Удружење избеглих, прогнаних, расељених и досељених грађана „Ново огњиште“, Књижевни клуб „Јован Дучић“, Савез потомака ратника, Организација „Деца Барајева“. Свој немерљив допринос дала је и Српска православна црква.

На фреквенцији 105, 9 ФМ програм емитује 24 часа дневно Радио Барајево.

Скупштина општине издаје билтен под називом „Барајевски гласник“ који излази једном месечно у тиражу од 3000 примерака и бесплатно се дистрибуира грађанима.

Библиотека „Јован Дучић“ послује као организациона јединица библиотеке града Београда. Поред централног одељења у Барајеву, постоји и огранак библиотеке у Вранићу. Библиотека располаже са 45.000 књига и има 1. 800 чланова и изузетно је добро опремљена најновијим насловима. Поред основне делатности, библиотека се бави културно-информативном делатношћу, као што су књижевни сусрети, предавања, промоције и изложбе.

Фолклор заузима традиционално значајно место у културним дешавањима општине. Два културно-уметничка друштва „Шумадија „ и „Вранић“ доприносе развоју традиције краја и изузетно сарађују са Центром за културу.

Дечија и социјална заштита

Предшколска установа „Полетарац“ своју основну делатност обавља у централном објекту "Полетарац" за боравак деце од 1 до 4 године, 3 депаданса: "Слончићи" за боравак деце од 4 до 6 година, " Звончићи " од 5,5 до 7 година, "Врапчићи" у Мељаку за боравак деце од 1 до 7 година, вртићу "Јагодица" у Вранићу за боравак деце од 1 до 7 година, вртићу "Свети Сава " у Насељу Гај за боравак деце од 1 до 7 година и просторијама за рад са децом у години пред полазак у школу (припремни предшколски програм) који припада основним школама „Кнез Сима Марковић“ и „Павле Поповић“ и месним заједницама Мељак, Баћевац, Гунцати, Бождаревац.

Послове **социјалне заштите** обавља **Градски центар за социјални рад – Одељење Барајево.**

Различите видове социјалне и породично-правне заштите остварује око 1500 лица, што значи да је 6% становништва Барајева обухваћено неким обликом социјалне заштите. Према нормама које уређују начин евиденције у области социјалне и породично-правне заштите, узраст је један од главних критеријума за њихово разврставање. На бази тог класификационог принципа диференцирају се три основне групације: деца и омладина, одрасла и остарела лица.

Јавна предузећа

Надлежност на комуналним делатностима на територији општине Барајево подељена је између јавних предузећа чији је оснивач Скупштина града Београда и јавних предузећа чији је оснивач општина Барајево. Тако да „Електроснабдевање Београд“, „Београдски водовод и канализација“ и ЈП „Ласта“ обављају делатност преко својих пословних јединица у Барајеву, док је општина Барајево оснивач „ Дирекције за развој и изградњу Барајева“ и ЈКП „10.октобар“, које су надлежне за одржавање локалних путева и јавне расвете, изношење смећа и извођење радова на одржавању путева. У општини Барајево не постоји уједињени канализациони систем већ су изграђени делови канализационе мреже за Насеље Гај и Барајево – центар.

Велики део општине Барајево, снабдева се водом за пиће из система београдског водовода, који улаже значајна средства у обнову водоводне мреже као и у изградњу нове мреже.

Преко територије општине Барајево прелази један магистрални пут М22 – Ибарска магистрала, у дужини од 18 км који повезује Београд и северну Србију са Јадранским морем и представља једну од најзначајнијих саобраћајница у земљи.

Железнички саобраћај се одвија пругом Београд-Бар. Стајалиште у Центру Барајева намењено је поласцима Беовоза и путничких возова док се брзи и међународни возови на њему не заустављају. Обзиром да је то јавни превоз којим се из центра Барајева може стићи у центар града и поред недовољног броја полазака представља значајан вид комуникације.

Превоз путника обавља предузеће Ласта, како у локалном саобраћају, тако и на линији према Београду.

Сва насеља у Барајеву су електрифицирана.

Становање на територији општине Барајево углавном је организовано у индивидуалним стамбеним објектима. Насеља са групним видом становања су Насеље Гај и насеље Мађарско брдо. Насеље Гај има

изграђен систем централног грејања који топлотну енергију добија од топлане лоциране у самом насељу. Ова топлана користи угаљ као гориво и сервисира потребе за око 800 стамбених прикључака.

АНАЛИЗА КЉУЧНИХ АКТЕРА И ПОСТОЈЕЋИХ РЕСУРСА

Локална самоуправа

Градска општина Барајево је једна од првих општина у Србији која је започела израду ЛАП-а за унапређење положаја Рома 2005.године и прва општина у Србији која је усвојила ЛАП за унапређење положаја жена ромске националности у Барајеву од 2005.год.

Органи Градске општине Барајево су: Скупштина Градске општине Барајево, Председник Градске општине Барајево, Веће и Управа ГО Барајево. Општинска управа ГО Барајево организована је као јединствена управа са 6 Одељења, једном Службом за скупштинске послове и Кабинетом председника.

Одељење које се посебно бави унапређењем и заштитом положаја Рома је **Одељење за привреду** у оквиру којег функционише **Канцеларија за локални економски развој** Градске општине Барајево. У оквиру одељења је запослено 10 службеника од којих се један бави пословима унапређења положаја припадника ромске националне мањине у Барајеву. Због природе посла и преклапања пословних активности, остали запослени су такође упућени у ромску проблематику. Од 2005.године ГО Барајево ради на изучавању проблема Рома и изналажењу решења за исте. Реализован је низ активности усмерених ка унапређењу положаја Рома:

- асфалтиране улице у 5.села која су насељена и Ромима.
- изграђени терени за мали фудбал у свим селима у којима живе Роми у Барајеву,
- организован је Новогодишњи програм и додела новогодишњих пакетића за ромску и другу децу из социјално угрожених категорија (деца без родитељског старања, деца ометена у развоју, деца самохраних родитеља и избегла и интерно расељена деца), при чему је подељено 500 новогодишњих пакетића.
 - 2006., 2007.год организована је манифестација поводом дана људских права (у децембру 2006) и поводом Светског дана Рома (у априлу 2007.), при чему се за Роме Барајева припрема посебан културно-уметнички програм који се искључиво финансира из буџета општине Барајево.
- Одржано четири округла стола у 2009. год. и преко 60 радионица у барајевским ромским насељима на тему „Права жена, положај Ромкиња, здравствена заштита, значај образовања, хранитељство и насиље у породици“ у сарадњи са РЖЦ „Бибија“.
- Реализован пројекат ”Уређење ромских насеља” 2007.год, при чему је асфалтирана и осветљена улица у Лисовићу. Пројекат финансирао ОЕБС, суфинансирала општина Барајево.
- Реализовани су пројекти који су финансирани од Министарства здравља, а односе се на заштиту Рома од ТБЦ-а (носиоц пројекта Црвени Крст и општина Барајево) и помоћ инвалидима и социјално угроженим Ромима 2006.
- Реализован пројекат „Изградња игралишта и спортских терена у три ромска насеља у Барајеву“, 2007. год. Финансиран од стране ОЕБС уз суфинансирање општине Барајево.
- Реализован пројекат “Бибија” 2009.године. Финансирао УНДП, суфинансирала општина Барајево. Овај пројекат испуњава мере из ЛАП-а за становање И ЛАП-а за образовање- Унапређење услова живота у ромским насељима и унапређење услова за јачање и неговање културног идентитета код Рома.

На основу члана 46. Статута Градске општине Барајево («Сл. лист Града Београда», број30/10 и 40/13), Председник градске општине Барајево, решењем број 90-9/2015 именује састав Савета за израду и реализацију ЛАП-а за унапређење положаја Рома Барајева за период од 2015-2025. Савет је објединио представнике свих релевантних институција које се годинама баве спровођењем програма усмерених ка унапређењу положаја

Рома, а то су: представници Основне школе у Барајеву «Кнез Сима Марковић», Центар за социјални рад- одељење Барајево, Национална служба за запошљавање- испостава Барајево, Дом здравља „Др Милорад Влајковић“ у Барајеву и запослени у Градској општини Барајево.

КЉУЧНИ АКТЕРИ ЗА ОБЛАСТ ОБРАЗОВАЊА

ОШ «КНЕЗ СИМА МАРКОВИЋ» У БАРАЈЕВУ

Школа функционише на 15 локација. Матичну школу у Барајеву, похађају ученици из 10 села барајевске општине. У подручном одељењу Бељина, настава се изводи од првог до осмог разреда, а у осталих 13 подручних одељења организована је настава од првог до четвртог разреда. Укупно 1447 ученика у 77 одељења, од тога је око 100 ученика ромске националности.

У селима се настава одвија углавном у комбинованим одељењима или у две смене због недостатка простора. Од 2007. године школа има нови објект у Барајеву.

ОШ „ПАВЛЕ ПОПОВИЋ“У ВРАНИЋУ

Основна школа ради у три објекта (матична школа у Вранићу и издвојена одељења у Мељаку и Шиљаковцу) укупне површине од 2121 м². Школски простор задовољава потребе и садржи потребан учионички простор, простор за библиотеку, кабинет информатике, две радионице за ТО и кабинет за ликовно.

У школи ради 16 наставника разредне наставе, 23 наставника предметне наставе, и 18 радника у управи, администрацији и одржавању сва три објекта.

Школу похађа 563 ученика распоређених у 28 одељења. Рад је организован у две смене.

СРЕДЊА ШКОЛА БАРАЈЕВО

Школа је отворена 01.септембра 1976.године у којој се ученици школују за следеће образовне профиле: пољопривредни техничар, руковалац - механичар пољопривредне технике, цвећар – вртлар, аутомеханичар- аутолимар, трговац, економски техничар, женски и мушки фризер. Капацитет школе је око 900 ученика, распоређених у 30 одељења.

Школа је опремљена библиотеком са око 10. 000 књига, два кабинета са по 18 рачунара, радионицом за обуку ученика машинске струке, салонима за обуку мушких и женских фризера, кабинетом за трговце. У оквиру школе постоји и економија за практичан рад ученика пољопривредне струке – виноград и воћњак и пластеник.

ШООО „ЂУРО САЛАЈ“

У оквиру Школе за основно образовање одраслих „Ђуро Салај“ у објекту Дома културе у Барајеву сваке године се образује више од 50 ученика претежно ромске националности. У 2015 уписано је 45 полазника у три циклуса функционалног основног образовања одраслих.

У последњих десет година (од 2005-2015 год) школу је завршило 625 полазника од укупно 921 уписаних. Процент завршених у односу на оне који су уписали износи 68%. Око 90% полазника су ромске националности, а од укупног броја 56% су жене.

КЉУЧНИ АКТЕРИ ЗА ОБЛАСТ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Кључна карактеристика социјалне ситуације је дуготрајније, радикално осиромашење становништва које је велики број породица довело у стање апсолутног сиромаштва. О озбиљности ситуације говоре подаци о

запослености становништва, броју корисника центра за социјални рад и пензионо-инвалидског осигурања-ПАО, износима зарада и других личних примања.

ГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД – ОДЕЉЕЊЕ БАРАЈЕВО

Социјална заштита, социјални рад и породично-правна заштита су делатност Градског центра за социјални рад - одељење Барајево, у чијој је надлежности реализација непосредне заштите корисника.

Права од општег интереса која се финансирају из државног буџета у области социјалне заштите су:

1. остваривање права на новчану социјалну помоћ;
2. остваривање права на увећану новчану социјалну помоћ;
3. остваривање права на додатак за помоћ и негу другог лица;
4. остваривање права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица;
5. остваривање права на посебну новчану накнаду за родитеља који није у радном односу а који је 15 година непосредно бринуо о детету које је корисник права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица;
6. остваривање права на помоћ за оспособљавање за рад;
7. пружање услуге смештаја.

Права чије је финансирање поверено локалној заједници су следећа:

1. дневне услуге: помоћ у кући и дневни боравак,
2. услуге подршке за самостални живот:персонална асистенција и становање уз подршку,
3. привремено становање,
4. социјално становање у заштићеним условима,
5. социјално предузетништво,
6. саветодавно-терапијске и социоедукативне услуге,
7. услуге смештаја - прихватна станица и прихватилиште.

Материјална подршка остварује се као:

1. једнократна помоћ
2. повремена једнократна помоћ
3. интервентна једнократна помоћ
4. стална новчана помоћ
5. бесплатан оброк
6. стипендија
7. субвенција по основу трошкова на комуналне производе.

Због ефикасности и квалитета рада одељења у Барајеву,постоји интерна подела на следеће службе :

- служба за заштиту деце и младих,
- служба за заштиту одраслих и старих,
- служба за правне послове, у оквиру које се налазе пријемна канцеларија и канцеларија за материјална давања.

Број корисника и њихова структура

У току 2014.године различите видове социјалне и породично-правне заштите остварило је 1.473 корисника, што чини 5,4%укупне популације општине. Око 65% корисника су припадници ромске националности. Узраст је главни критеријум за разврставање корисника, па на основу тога имамо три основне групе: деца (0-17год)- 457 , млади (18-25)-укупно 123, одрасли(26-64)-680 и стара лица (65 и више година)-213 лица. Укупан број деце на активној евиденцији Центра је 28660.

Број деце обухваћен мерама старатељске заштите на нивоу Центра је 1711. Удео деце под старатељством из Одељења Барајево је 2,69%. У 2014 години на смештају је боравило 37 деце, при чему је већи број њих био на смештају у хранитељским породицама (56,76%).

Највећи број евидентираних корисника је у категорији социо-материјално угрожених лица (67,61%)и у категорији особа са инвалидитетом (25,29%).Највећа корисничка група су социо-материјално угрожена одрасла лица (51,65%).

Доминантан проблем због кога се пунолетни корисници обраћају центру је егзистенцијалне природе,доминирају социо-материјално угрожена лица (48,27%) и лица која имају потребу за домским смештајем (22,41%).На евиденцији Одељења Барајево је у 2014. години било укупно 63 деце са проблемима у понашању.

ДНЕВНИ БОРАВАК ЗА ДЕЦУ СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА У ШИЉАКОВЦУ

Градски секретаријат за социјалну заштиту отворио је Дневни боравак за децу са посебним потребама у Барајеву. Објекат се налази у Шиљаковцу у склопу О. Ш. «Павле Поповић». Почео је са радом 01. Децембра 2009. године, површине је 210 метара квадратних. Може да прими 27 деце о којима ће се старати 16 запослених и има амбуланту. Тренутно је на дневном боравку 17 деце.

НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗАПОШЉАВАЊА – ИСПОСТАВА БАРАЈЕВО

У оквиру Националне службе за запошљавање-испостава у Барајеву регистровано је 2.850 незапослених лица, од којих је око 51% жена. На евиденцији НСЗ-а, испостава Барајево је све више лица са радним искуством (62%), а 37% лица која први пут траже запослење. Најбројнија су лица са средњом стручном спремом. Стопа незапослености (извор-РЗС,2014) износи 84 регистрованих незапослених на 1000 становника. Највише је незапослених у старосној групи 30-54 године и то 58%. 27% незапослених је у групи од 15-29 година.

КЉУЧНИ АКТЕРИ ЗА ОБЛАСТ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

О здравственој заштити становника општине Барајево брине Дом здравља „Др Милорад Влајковић“у Барајеву. Садашњи објекат Дома здравља отворен је 1978.године.У оквиру ове установе функционише: Служба опште медицине, Служба за здравствену заштиту жена, деце и омладине, Служба за стоматолошку здравствену заштиту, Дијагностичка служба у чијем саставу је и кабинет за радиолошку дијагностику, кабинет за ултразвучну дијагностику, кабинет физикалне медицине и рехабилитације, Апотека, Служба хитне медицинске помоћи, Лабораторија, а од 1986.године и Служба за хемодијализу. У оквиру ове установе раде: Консултативно специјалистичке службе (интерно, ОРЛ и неуропсихијатрија) организоване су кроз интернистичке амбуланте.

У оквиру Дома здравља спада и Здравствена станица у Вранићу, амбуланта у Великом Борку и здравствена станица у Бељини.

ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА БАРАЈЕВО

О јавној безбедности у Барајеву брине се Полицијска станица у Барајеву.

Осим јавне безбедности ПС Барајево бави се и сузбијањем криминалитета, обезбеђивањем јавног реда и мира, пограничним пословима- кретање и боравак странаца и управни послови и безбедност саобраћаја.

Евиденција извршених прекршаја и кривичних дела у ПС Барајево се не води на основу националне и верске припадности.

ОПИС ЦИЉНЕ ГРУПЕ

Општина Барајево (према последњем попису из 2011. године) броји 27.110. становника.

Од тога се припадником ромске националне мањине званично изјаснило 252 становника Барајева. Ромску популацију са територије општине Барајево прати висок степен економске несигурности, политичке искључености и недовољне културне представљености у локалној средини.

Висок степен социјалне неадаптираности и ниске свести о сопственом идентитету илуструје и податак о малом броју Рома који се тако изјашњавају.

Према незваничним подацима и евиденцији заступника националних мањина у Барајеву живи око 1.100 Рома, што представља око 4% од укупног броја становника. Од укупно 15. насеља- месних заједница, која припадају општини Барајево, Роми егзистирају у 11 насеља и то: Манић, Мељак, Лисовић, Насеље Гај, Рожанци, Барајево, Бождаревац, Средњи Крај, В. Борак, Гунцати и Бељина. Сва напред поменута насеља су рурална, мешовита насеља (насељена Ромима и осталим становништвом). У Барајеву нема нехигијенских ромских насеља. Стопа незапослености у Барајеву је 30.

- 30% Рома се налази на привременом раду у иностранству.
- 165 ромских породица су корисници (МОП-е) социјалне помоћи.

Већина Рома живи од сезонских пољопривредних радова, од грађевинских, физичких послова (надничења), док су у неким породицама чланови породице корисници редовних помоћи у Центру за социјални рад.

Степен образовања Рома у Барајеву је јако низак, око 30 % Рома у Барајеву је неписмено или полуписмено. Територија Барајева је веома разуђена територија, па су и школе доста удаљене и до њих се долази аутобусом. Неки од разлога због којих ромска деца не завршавају или напуштају школу су: недостатак новчаних средстава (обзиром на незапосленост чланова породице) за куповину књига, обуће, одеће, плаћање превоза и ужине. Из тог разлога нам је приоритет у ЛАП-у за образовање Рома да обезбедимо деци основна средства и услов за укључивање у образовни систем и обезбеђивање континуитета у образовању.

Ромска деца често и то на раним узрастима, морају да доприносе породичном приходу и немају основне материјалне услове за похађање школе. Образовни ниво родитеља је по правилу такав да они не успевају да пруже помоћ деци у учењу. Није редак случај да се у самој ромској заједници не признаје вредност формалног образовања па је и то разлог што родитељи недовољно подстичу похађање школе. Индивидуални услови становања су различити, али често не постоје ни просторни услови за учење.

Број одраслих Рома који похађају Школу за образовање одраслих „Ђуро Салај“- одељење у Барајеву је 45. У протеклих десет година близу 400 Рома је завршило Школу за образовање одраслих (евиденција ШОО „Ђуро Салај“). Низак степен образовања узрокује проблеме и у другим областима, што доводи до ниског стандарда живота код Рома и Ромкиња у Барајеву.

SWOT АНАЛИЗА

	С Н А Г Е	С Л А Б О С Т И
У Н У Т Р А Ш Њ Е	*Подршка општинске управе *Политичка воља *Искуство у партнерским пројектима *Стручни и обучени људски ресурси *Добра међуинституционална сарадња на локалу *Сарадња лок. самоуправе и НВО *Добри технички и администр. капацитети *Добра сарадња са домаћим и светским хуманитарним и донаторским кућама. *Квалитетан и едукован кадар у институцијама које се баве социјалном заштитом	*Ограничена средства локалне самоуправе *Недостатак функционалног система обавештавања појединаца ове циљне групе *Недовољно коришћење капацитета *Неорганизованост и неактивност корисника *Не постоје подстицајни фондови локалне самоуправе за МСП *Неприлагођени програми samozapošljavanja *Неприлагођеност школског образовног система са потребама привреде *Општа незапосленост *Недостатак јединствене и доступне базе података. *Пасивност ромских НВО
	МОГУЋНОСТИ	ПРЕПРЕКЕ
С П	*Статус градске општине *Могућност школовања на свим нивоима *Постојање националних стратегија за решавање проблема.	*Општа економска криза *Непостојање законске регулативе која ваљано третира питања Рома *Ограничене надлежности локалне самоуправе
О Љ А Ш Њ Е	*Постојање програма Декада Рома 2005-2010. *Релативно лака интеграција у локалну средину *Интезивирање сарадње са потенцијалним донаторима. *Приступ фондовима Р Србије, града и НИП-а *Програми националне службе за запошљавање: доквалификација, преквалификација и samozapošljavanje.	*Ограничена средства *Спора имплементација националних стратегија *Неједнак третман Рома *Смањење донаторских фондова *Питања Рома нису у фокусу шире јавности *Лоша мотивација пословног сектора да учествује у процесу

Најважнији закључци SWOT анализе су :

- Локална заједница има значајне капацитете за унапређење положаја Рома. Локална власт је отворена за сарадњу са свим релевантним факторима за решавање проблема и положаја Рома, али обзиром да је градска општина зависи од одређених средстава и ресурса које Град уступа Општини за решавање ових проблема.
- Недовољно се користе стручни људски ресурси.
- Недовољно искоришћавање могућности да се средства прибаве изван локалне самоуправе, што је негативна пракса успостављања партнерства између јавног и невладиног сектора.

- Пословни сектор је мало или никако укључен у решавање проблема локалне заједнице а самим тим и проблема Рома.
- Неусклађеност школског образовног система и неадекватна образовна структура са потребама привреде
- Искуство и сарадња установа, НВО и локалне самоуправе у припреми пројектних предлога и реализацији пројеката, што отвара могућност добијања донаторских средстава, која су потребна за испуњење свих пројектованих активности локалног акционог плана.

ФИНАНСИРАЊЕ ЛОКАЛНИХ АКЦИОНИХ ПЛАНОВА

Средства за реализацију мера и активности предвиђених овим акционим планом обезбедиће се из буџета Републике Србије и локалне самоуправе, као и од донатора, привредних субјеката и међународних организација (израдом и реализацијом пројеката).

ОПШТИ ЦИЉЕВИ, СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ, АКТИВНОСТИ

У оквиру овог Локалног акционог плана проучаваће се приоритетне области Националне Стратегије за унапређење положаја Рома и Ромкиња за период од 2015-2025.године, а то су:

- Образовање	„Унапређење образовања код Рома“
- Запошљавање	„Унапређење могућности за запошљавање код Рома“
- Становање	„Унапређење услова становања код Рома“
- Здравство	„Унапређење здравствене заштите код Рома“

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ОБРАЗОВАЊА РОМА

1. ОБРАЗОВАЊЕ

1.1.ПРАВНИ ОКВИР

1. 1. 1. Међународни правни оквир

Право на образовање утврђено је у низу међународних докумената: Универзална декларација о људским правима (чл. 26), Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима (чл. 13), Међународна конвенција о укидању свих облика расне дискриминације (чл. 5.), Конвенција Организације УН за образовање, науку и културу (UNESCO) против дискриминације у образовању, Међународни споразум о цивилним и политичким правима, Миленијумски циљеви развоја, CEDAW, и др. Један од најзначајнијих докумената је Конвенција о правима детета (чл. 28 и 29) која државе потписнице обавезује да обезбеде бесплатно основно образовање и одговарајуће услове за редовно школовање. Неки документи Савета Европе, Европске уније и ОЕБС-а изричито говоре о праву на образовање на језицима мањина, нпр. Оквирна конвенција о заштити националних мањина.

1. 1. 2. Национални правни оквир

У законодавству Републике Србије образовање је признато као друштвено, економско и културно право.

Право на образовање је гарантовано Уставом и регулисано Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о основној школи, Законом о средњој школи, Законом о високом образовању, Законом о друштвеној бризи о деци, Законом о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине, Законом о уџбеницима и другим наставним средствима, те низом подзаконских аката.

Образовање припадника националних заједница регулисано је и Повељом о људским и мањинским правима и грађанским слободама, Законом о заштити права и слобода националних мањина и Законом о ратификацији Европске повеље о регионалним и мањинским језицима.

Законом о заштити права и слобода националних мањина из 2002. године Ромима је признат статус националне мањине.

1. 2. ОПИС СТАЊА

1. 2. 1 Према UNICEF-овом извештају о стању деце у Србији (2006), готово 70% ромске деце је сиромашно, а преко 60% ромских домаћинстава са децом живи испод границе сиромаштва. Најугроженија су деца која живе изван градова, у Војводини и у домаћинствима са више деце. Преко 4/5 сиромашне ромске деце живи у породицама у којима одрасли чланови немају ни основно образовање.

Роми су релативно млада популација. Званична статистика говори да деца узраста до 6 година чине преко 15% укупне ромске популације, а да деца узраста од 7 до 14 година има преко 16%.

Према попису из 2011. године, у Србији је пописано 147.604 грађана ромске националности, што чини 2,1% у укупном становништву.

Најчешће се истиче да је образовање начин на који ће Роми и Ромкиње најефикасније превазићи проблем сиромаштва. Међутим, подаци из поменутог истраживања вишеструких показатеља положаја жена и деце указују да за то још нису створени институционални услови за то јер је тек 80% деце из ромских насеља која су похађала први разред основне школе похађало и предшколски припремни програм (код опште популације обухват је 98%), а само 69% ромске деце кренуло је у први разред основне школе на време (код опште популације је 97%), 64% деце ромске националности заврши основну школу (код опште популације је 93%), најзад, свега 22% деце ромског порекла похађа средњу школу (код опште популације је 89%). Посебан проблем је то што девојчице напуштају школовање и заснивају породице између 15 и 19 године. Чак 43% девојчица ромске националности у овом узрасту прекида школовање ради удаје. Код девојчица исте доби у општој популацији овај проценат је 4%.

Последице искључености из образовања утичу на конкурентност Рома и Ромкиња на тржишту радне снаге – удео неписмених у укупној ромској популацији старијој од 10 и више година са 15,1% и даље је изнад националног просека од 2%. Негативни су подаци који указују на стечени степен стручне спреме, преко 1/3 Рома и Ромкиња – 34,2% нема завршену осмогодишњу школу, 1/3 Рома и Ромкиња има основно образовање, а удео Рома и Ромкиња са средњим образовањем је 11,5%, а са високим забрињавајућих 0,7%.

Статистички подаци о школама не садрже податке о националној припадности, па се о националној заступљености у различитим сегментима система образовања закључује на основу вредности добијених на узорцима појединачних истраживања.

У Годишњем извештају Лиге за Декаду из 2006. године наводи се да скоро 50% ромских родитеља не шаље своју децу у школу због недостатка новца, а 20% због недостатка личних и других докумената и немогућности да до њих дође.

Ромска деца често и то на раним узрастима, морају да доприносе породичном приходу и немају основне материјалне услове за похађање школе. Образовни ниво родитеља је по правилу такав да они не успевају да пруже помоћ деци у учењу. Није редак случај да се у самој ромској заједници не признаје вредност формалног образовања па је и то разлог што родитељи недовољно подстичу похађање школе. Индивидуални услови становања су различити, али често не постоје ни просторни услови за учење.

Језичка баријера је један од основних фактора који утичу на просечно лошије постигнуће ромских ученика у школи и истовремено један од главних разлога за висок проценат упућивања ромске деце у специјалне школе. Разлози за релативан неуспех ромске деце на тестовима који мере зрелост за полазак у школу и менталне способности потребне за праћење школске наставе су пре социјално-културне и језичке природе, него што говоре о стварним интелектуалним (не)способностима ромске деце.

Један од начина да се ови проблеми ублаже је учешће **ромског асистента** приликом тестирања, који преводи детету питања и задатке и помаже му да их разуме. О. Ш „Кнез Сима Марковић“ у Барајеву је такође ангажовала ромског асистента који има улогу да у школама надгледа рад са децом која су укључена у програм

образовања и подразумева сарадњу између школе, родитеља и ромских организација за обуку васпитачког и наставног кадра, имплементацију специфичних образовних програма усклађених са образовним потребама ромске деце, усавршавање постојећих образовних програма, примену интерактивних метода подучавања/учења и индивидуализацију образовног процеса и сарадњу са породицом и ромском заједницом.

Велики број ромске деце похађа **школе за образовање одраслих**. У истраживању које је спровео Дечји ромски центар наводи се да Роми, укључујући децу школског узраста, чине преко 90% ученика у овим школама, док је истраживање организације Save the Children (2005/2006) показало да је чак 98% деце која похађају те школе ромске националности. Деца ромске националности похађају школе за образовање одраслих зато што нису успела да се упишу у редовне основне школе на време или су се из ње исписала.

ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА

* **Укључивање Рома у образовни систем и обезбеђивање континуитета и квалитета у образовању.** Оствареност овог циља изражава се кроз нумеричке показатеље о броју ромских ученика, кроз елиминацију системских разлика у школском постигнућу између ромских и неромских ученика, евалуацију социјалне климе, израду специфичних мера за спречавање сегрегације и дискриминације, израду критеријума за њихово идентификовање и обезбеђивању услова за неговање културног идентитета и развијање свести о националном идентитету. За реализацију овог циља потребно је:

- Спровођење посебне уписне политике и афирмативних акција за упис ромске деце у В-О установе
- Припрема образовних институција за укључивање ромске деце у образовни систем
- Активна подршка Ромима за континуирано школовање
- Побољшање квалитета образовања и васпитања Рома
- Евалуација васпитно-образовних постигнућа ромске деце
- Развијање осетљивости и информисаности локалне заједнице за образовање и друге потребе Рома
- Неговање културног идентитета

Основни циљ: Укључивање Рома у образовни систем и обезбеђивање континуитета и квалитета у образовању					
Група мера: Спровођење посебне уписне политике и афирмативних акција за упис Ромске деце у В – О установе					
МЕРА	ИНДИКАТОРИ	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ПАРТНЕРИ	ВР. РОК	БУЏЕТ
Повећање броја ромске деце у вртићима и предшколским установама Комуникација са родитељима	- Број ромске деце	- Предшколска установа	- ШУ - Општина	2025.	--- -
Формирање група (у складу са Законом о основама система образовања и васпитања из 2010) за реализацију предшколског програма у ромским насељима Мељак, Манић, Лисовић, Барајево (Н. Гај)	- Број новоформираних група	- ПУ - ШУ – ОШ - НВО	- Општина Барајево	2025.	----
Благовремен и редован упис ромске деце (у складу са новим Законом о основама система образовања и васпитања из 2010) у предшколско образовање, у основну и у средњу школу	- Број уписане деце	- Основна школа -Предшколско -средња школа	- општина - Цср	2025.	----
Спровођење афирмативних мера приликом уписа деце у средњу школу и на факултете	- Број уписане деце	- МПС - МЉМП - ОШ - СШ	- Општина Барајево	2025.	----
Посебна професионална оријентација ромске деце	- Број ромске деце	- ОШ (ПП служба)		2025.	----
Основни циљ: Укључивање Рома у образовни систем и обезбеђивање континуитета и квалитета у образовању					
Група мера: Припремања образовних институција за укључивање ромске деце у образовни систем					
МЕРА	ИНДИКАТОРИ	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ПАРТНЕРИ	ВР. РОК	БУЏЕТ

Израда посебног шк. програма индивидуалног образовног плана за постизање бољих резултата	- проценат примене школског програма -бр деце укључен у ш.програм	- ОШ и саветник за школско развојно планирање		2017.	-----
Опремање школа и предшколских установа додатним наставним средствима	- Опремљеност школа и ПУ	- ПУ - ШУ	- Општина Барајево	2025.	-----
Увођење ромских асистената у припремне групе предшколске деце	- Број ромских асистената	- МПС, МЉМП - ШУ - ПУ	- НВО	2025.	-----

Основни циљ: Укључивање Рома у образовни систем и обезбеђивање континуитета и квалитета у образовању на територији општине Барајево					
Група мера: Активна подршка Ромима за континуирано школовање					
МЕРА	ИНДИКАТОРИ	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ПАРТНЕРИ	ВР. РОК	БУЏЕТ
Подизање стандарда живота обезбеђивањем шк. прибора и уџбеника, ужине, излета, опреме за физичко, одевних средстава за успешну ромску децу	- Број деце	- В-О установе - НВО -ЦСР	- Општина Барајево	2015 - 2025.	----
Обезбеђивање "награде" за ромске ученике који постигну најбоље резултате	- Број примљених награда	- В-О установа - Општина Барајево		2016- 2025	---
Стицање основног образовања одраслих, ученика старијих од 15 година и одраслих	- Број полазника	- Школа за образовање одраслих „Ђуро Салај“	- ЦСР	2015- 2025	----

Основни циљ: Укључивање Рома у образовни систем и обезбеђивање континуитета и квалитета у образовању

Група мера: Побољшање квалитета образовања и васпитања Рома

МЕРА	ИНДИКАТОРИ	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ПАРТНЕРИ	БР. РОК	БУЏЕТ
Педагошко праћење и посебна социјалнопсихолошка подршка деци	- Број деце	- ПУ - ШУ (ПП служба)		2015-2025.	----
Организовање превентивних програма усмерених на спречавање насиља у породици, трговину људима, болести зависности и соц. патологије, малолетничке трудноће и бракова и деликвенције	- Број учесника програма	- ШУ (ПП служба) - НВО ДЗ Барајево		2025.	----
Интензивније укључивање ромске деце у рад свих секција: драмске, музичке, ликовне, спортске. . .	- Број деце	- ШУ		2015-2025.	----
Организовање посебних активности за помоћ у учењу – поред редовне, допунске и додатне наставе	- Број деце -број активности	- ШУ		2025.	----
Подршка деци са посебним потребама и развојним тешкоћама	- Број деце	- ШУ ЦСР	- НВО - Општина - Спец. установе	2015-2025.	

Основни циљ: Укључивање Рома у образовни систем и обезбеђивање континуитета и квалитета у образовању на територији општине Барајево					
Група мера: Евалуација васпитно-образовних постигнућа ромске деце					
МЕРА	ИНДИКАТОРИ	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ПАРТНЕРИ	ВР. РОК	БУЏЕТ
Појачано праћење ефеката В-О процеса ромске деце од стране стручних служби, наставника и васпитача	- Резултати праћења	- В –О установе		2025.	----
Евалуација В – О установа (самовредновање)	- Резултати самовредновања	- В – О установе		2025.	----

Основни циљ: Укључивање Рома у образовни систем и обезбеђивање континуитета и квалитета у образовању					
Група мера: Развијање осетљивости и информисаности локалне заједнице за образовање и друге потребе Рома					
МЕРА	ИНДИКАТОРИ	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ПАРТНЕРИ	ВР. РОК	БУЏЕТ
Сарадња свих релевантних установа локалне заједнице (ЦСР, В – О установе, НВО. . .)	- Остварена сарадња	- Поменуте установе: ЦСР, В-О У, НВО...	- Општина - Заступник нац. мањина	2025.	----
Информисање шире друштвене заједнице за образовне потребе Рома путем медија	-бр емисија и наступа у медијима - Заступљеност у медијима	- Медији - В – О установе - Општина		2015.- 2025	----

Група мера: Неговање културног идентитета					
МЕРА	ИНДИКАТОРИ	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ПАРТНЕРИ	ВР. РОК	БУЏЕТ
Организовање трибина и округлих столова на тему ромске културе и традиције	- Број одржаних трибина и округлих столова	- НВО - Заступник	- В – О установе	2015- 2025	---

		нац. мањина			
У годишње планове Слободних активности	- Заступљеност				
уврстити теме везане за изучавање ромске културе и традиције	поменутих тама у годишњем плану Слободних активности	- ОШ - СШ	- НВО	2025.	----

2. Становање

2. 1. Правни оквир

2. 1. 1. Међународни правни оквир

Један од првих докумената који је започео промоцију права на адекватан стан јесте *Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима*, који је 1996. године усвојила Генерална скупштина УН.

Савет Европе је, такође, усвојио читав низ докумената који се односе на једнак приступ становању и на потребу обезбеђивања одговарајућег смештаја.

Смернице Савета Европе за израду политике за приступ становању рањивих категорија становника наводе рањиве групе којима треба пружити подршку у обезбеђивању одговарајућих услова становања. Посебно треба издвојити Препоруку Савета Европе државама чланицама о унапређивању услова становања Рома и Чергара у Европи и Акциони план за побољшање ситуације Рома и Синта у оквиру подручја које покрива ОЕБС, у коме се дају посебне препоруке за акције у области унапређења становања и услова живота.

1.1.2. Национални правни оквир

Стратегија за смањење сиромаштва је први национални документ који становање види у функцији смањења сиромаштва и као један од приоритета друштвеног развоја. Она посебно обухвата решавање стамбених питања Рома, избеглица и расељених лица, а рачуна на обезбеђивање мањих кредита и јефтиних локација за етапну стамбену изградњу и успостављање дефинисаног власништва, развоја социјалног становања и уређења спонтано насталих насеља.

Закон о становању утврђује обавезу државе да „предузима мере за стварање повољних услова за стамбену изградњу и обезбеђује услове за решавање стамбених проблема социјално угрожених лица у складу са законом“. У овом Закону наводе се и угрожене категорије становништва чија се стамбена питања могу решавати средствима добијеним од продаје стамбеног фонда којим располажу општина, град, покрајина или република.

Закон о просторном плану Републике Србије предвиђа мере санације и обнове стамбеног фонда у сиромашним и нехигијенским насељима.

Закон о експропријацији Републике Србије даје Влади Републике Србије могућност да утврди општи интерес и експроприше непокретности, између осталог и за потребе изградње станова којима се решавају потребе социјално угрожених лица.

Закон о планирању и изградњи даје све потребне правне основе за израду планске документације, укључујући и ромска насеља.

2. 2. 1. Опис стања

Већина Рома, било да станују у граду или на селу, живи у веома лошим стамбеним условима. Насеља у којима они живе имају следеће основне карактеристике:

- правно нерегулисан статус
- недовољна опремљеност инфраструктуром
- пренасељеност
- веома лош стамбени фонд
- сиромашно окружење и
- велика удаљеност од основних друштвених садржаја и сервиса.

Поред тога, већина Рома не поседује одговарајућу документацију о власништву над својим домовима или земљиштем, што додатно компликује проблеме становања Рома. Један део њих живи у туђим објектима или на туђем земљишту, најчешће некадашњем „друштвеном“. Најтежа је стамбена ситуација Рома расељених са Косова и Метохије и повратника. Када се говори о условима становања већине Рома, треба имати у виду следеће:

- Узроци лоших стамбених услова морају се посматрати из перспективе свеопштег сиромаштва у коме они живе. Не ради се само о простом недостатку новца, него о сложеном проблему који обухвата општу ускраћеност, лоше образовање, слабе могућности запошљавања и неадекватан приступ социјалној и здравственој заштити.
- Квалитет животних услова у ромским насељима разликује се, али је уопштено нижи од услова у којима живи општа популација.
- Сиромашним ромским породицама које су, појединачно или у мањим групама, дисперзиране по градовима и селима треба обезбедити једнаке стамбене услова као и припадницима других рањивих група.
- Треба правити јасну разлику између стандарда живота релативно малог броја Рома који су добро интегрисани у националну већину и оних Рома који то нису.

Економска, друштвена и политичка ситуација у Србији утичу и на државу и на целокупно становништво. Нерегулисани стамбени сектор, недовољно дефинисани стамбени стандарди, општа несташица станова у градовима, недостатак јефтиних станова на тржишту, а пре свега недовољна финансијска подршка и слаба политичка воља за решавање стамбених проблема најсиромашнијих слојева становништва ипак најтеже погађају Роме.

2. 2. 2. Основни циљеви у области становања

Основни циљ Локалног акционог плана је унапређење услова становања у ромским породицама и ромским насељима. Овај циљ се остварује кроз **специфичне циљеве**, а то су:

- Унапређење услова живљења у насељима у којима живи ромска популација. Ромска суседства која ће у свему бити једнака „ни мање, ни више“ са осталим деловима града- суседство са адекватним становањем која су одржива са економског, културног и енвајерменталног становништва (укљученог у животно окружење).
- Санирање ургентних ситуација у објектима и у насељима у којима не постоје минимални прописани стандарди.
- Решавање стамбених потреба Рома, интерно расељених лица.
- Решавање стамбених проблема Рома насељавањем напуштених сеоских домаћинстава
- Интеграција становника насеља у окружење

Интеграција ромских насеља представља обезбеђивање основних погодности и једнаког приступа основним социјалним услугама, службама и инфраструктури. То треба да допринесе смањењу и постепеном елиминисању друштвене сегрегације. Таква политика треба да створи простор за постепену интеграцију Рома у њихово окружење.

Главни циљ побољшања стамбених прилика треба да буде обезбеђивање легалног коришћења стана и поседа у свим аспектима, омогућавање здравог живота породице и појединца, олакшање живота жене и детета, обезбеђивање адекватних услова за начин живота који је прихватљив Ромима те неговање културе становања каква је прихваћена у целини друштва.

Акциони план СТАНОВАЊЕ
ОПШТИНА БАРАЈЕВО

Основни циљ: Унапређење услова становања у ромским насељима

Циљ	Мера	Индикатор	Носилац активности	Мониторинг	Доступност и потребе	Везе са сродним	Временски рок
Укључивање ромских насеља у процес планирања са циљем одређивања њихових потенцијала да се прикључе формалном животу и функционисању урбане средине кроз регулисање имовинскоправног статуса објеката у ромским насељима	1. Израда урбанистичке документације за насеља која имају већ регулисан имовинско-правни статус за насеља за која треба да се регулише имовинско-правни статус Регулисање имовинско правног статуса стамбених објеката у насељима која се налазе на земљишту у државном власништву у насељима која се налазе на земљишту које је у приватном власништву	1. Стамбени објекти који се налазе на земљишту чији је корисник нека од државних институција Стамбени објекти на локацијама (парцелама) у приватном власништву	1. Општина Барајево са надлежним општинским службама	1. Посебна комисија формирана при општини која управља и прати реализацију целокупног програма. 2. Го Барјево 3. Ромске НВО 4. Међународне организације	1. Подаци локалне управе Истраживање Друштва за унапређивање ромских насеља. Истраживање центра за истраживање етницитета	1. Процес легализације објеката у Србији	2025. год

<p>Унапређење улова живљења у насељима у којима живи ромска популација.</p>	<p>1. Изградња инфраструктурне мреже у насељима у којима живи ромско становништво— улице, водовод, електро-мрежа до нивоа у коме се налази суседство</p>	<p>1. Израда урбанистичких планова за села насељена претежно ромском популацијом.</p>	<p>1. Општина Барајево са надлежним општинским</p>	<p>Ромске НВО</p>	<p>1. Стратегија за смањење сиромаштва</p>		<p>2025. год</p>
<p>Ромска суседства која ће у свему бити једнака "ни мање, ни више" са осталим деловима. суседства са адекватним станањем која су одржива са економског, културног и енвајерменталног (укљученог у животно окружење) становишта</p>	<p>. Поправка постојећег лошег стамбеног фонда у ромским насељима до минималних прописаних стамбених стандарда.</p>	<p>2. Унапређени санитарни услови у насељима; насеља и куће повезани на основну инфраструктурну мрежу. 3. Стамбени објекти доведени до нивоа који испуњава техничке услове за стамбене објекте (број објеката)</p>	<p>службама</p>				

<p>Санирање ургентних ситуација у објектима и у насељима у којима не постоје минимални прописани стамбени стандарди</p>	<p>1. Расељавање стамбених објеката у којима су услови становања екстремно лоши и који не могу бити обухваћени процесом унапређења и обнове.</p>	<p>Обезбеђивање земљишта за нову стамбену изградњу Изградња станова из програма Владе Републике Србије и Града Београда на</p>	<p>1. Влада Републике Србије 2. град Београд</p>	<p>1. Министарство за мањинска и људска права 2. Посебна група формирана при општини 3. Општинске службе</p>	<p>Стратегија за смањење сиромаштва</p>	<p>1. Приступачност социјалним сервисима 2. Повезаност са школама 3. Ангажовање становника насеља у процесу побољшавања</p>	<p>2025. год.</p>
	<p>2. Обезбеђивање станова за ромске породице кроз програм станова за социјално угрожене категорије грађана у складу са критеријумима социјалне заштите</p>	<p>територији општине Барајево за ромске породице као социјално угрожене категорије становништва (број станова)</p>				<p>услова кроз запошљавање и радно ангажовање у циљу економског јачања</p>	

Решавање стамбених потреба Рома ИРЛ	Формирање групе за социјално становање за потребе Рома са Косова у склопу Стамбених агенција предвиђених нацртом Закона о социјалном становању. Мере и акције у циљу повратка Рома на Косово Мере и акције у циљу трајне интеграције	Формиране групе за социјално становање за потребе Рома са Косова	Влада Републике Србије Комесаријат за избеглице и ИРЛ Формирана група за социјално становање за потребе Рома са Косова	1. Министарство за мањинска и људска права 2. Национални савет ромске националне мањине Координациони центар UNHCR UNHABITAT	Стратегија за интеграцију избеглих и расељених лица Пројекат UNHABITAT-ао оснивању агенција за социјално становање		2025. год.
Решавање стамбених проблема Рома насељавањем напуштених домаћинстава	Мере и акције у циљу пресељења заинтересованих Рома у сеоска подручја	Број породица од укупног броја ромских породица	1. Центар за социјални рад 2. ГО Барајево	Организације за људска права Национални савет ромске националне мањине	Стратегија за смањење сиромаштва Истраживање центра за истраживање етницитета	Запошљавање и одрживи економски развој ромске породице	2025.
Унапређење услова живљења Рома кроз стварање услова за развој и одрживост културалности, традиције и обичаја	Улагање у изградњу верског ромског објекта Бибија у Лисовићу. Промоција ромске културе, традиције и обичаја.	Степен изграђености објекта, проценат довршености радова на објекту. Број организованих активности.	ГО Барајево	Савет за реализацију ЛАП-ова	Стратегија одрживог развоја ГО Барајево	Процес легализације објекта у Србији	2015-2025

Интеграција становника насеља у окружење	Заједничке акције ромског и неромског становништва						
--	--	--	--	--	--	--	--

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА РОМА

3. Запошљавање

3. 1. Правни оквир

3. 1. 1. Међународни правни оквир

На ромску заједницу у Републици Србији може се применити неколико докумената Савета Европе (Препорука о унапређењу економског положаја и запошљавања Рома/Цигана и лица без сталног боравка у Европи, Економски проблеми и проблеми запошљавања с којим се суочавају Роми/Цигани у Европи), Савета Европске уније (Директива за примену начела равноправног третмана лица без обзира на расно и етничко порекло, Положај Рома у земљама кандидатима: Основни документ, Руководећа начела за побољшање положаја Рома) и Уједињених нација (Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима), који садрже препоруке у вези са давањем нових економских овлашћења. У ЕУ је утврђена Европска стратегија запошљавања (пратећи документи: Интегрисане смернице о реформама тржишта рада у земљама чланицама, Букурештанска декларација, Препоруке Европског савета и Међународне организације рада) која се сваке године конкретизује смерницама Европског савета за развој политике запошљавања.

3. 1. 2. Национални правни оквир

Национални правни оквир који се односи на област запошљавања чине следећи документи: Национална стратегија за унапређење положаја Рома 2015-2025, Стратегија за смањење сиромаштва у Србији, Стратегија развоја малих и средњих предузећа и предузетништва, Стратегија привредног развоја, Стратегија регионалног развоја, Стратегија средњег стручног образовања и Стратегија образовања одраслих.

3. 2. Опис стања

Основно обележје друштвено-економског положаја већине Рома представља низак степен економске активности, висока незапосленост и готово стопостотна искљученост Рома из јавних институција. Од укупног броја Рома економски је активно само 27, 2%, а у узрасту радно способних економски је активно 58, 2% Рома.

Подаци о броју укупно запослених Рома у државној и локалној администрацији говоре о институционалној дискриминацији. Службе за запошљавање немају евиденцију о запосленим Ромима. Област у којој се Роми најчешће радно ангажују јесте сива економија. Ниска стопа економске активности већине Рома представља последицу економске културе, друштвено-економске заосталости, изразитих политичких баријера у запошљавању и одређеног скупа демографских чинилаца. Већина Рома је изван система запошљавања, они нису легално економски активни и махом се воде као незапослени. Када се налазе на тржишту радне снаге, раде најтеже и најопасније послове по најнижој цени. Сакупљачи секундарних сировина чине једну од најексплоатисанијих група радника, са најнижим ценом рада. Већина Рома живи у немаштини, на граници егзистенције. Већина ромских домаћинстава има ограничене изворе прихода (то су углавном сезонски радови у пољопривреди и грађевинарству, рад у сивом сектору, сакупљање секундарних сировина, дознаке из иностранства и социјална помоћ од државе).

Два основна фактора која доприносе неповољном положају Рома на тржишту рада и која већину Рома ограничавају на ниско плаћена и привремена занимања су: 1) низак ниво образовања и стручне обуке и 2) дискриминација од стране потенцијалних послодаваца.

Треба нагласити да се Ромкиње суочавају са „двоструком дискриминацијом“ – са једне стране, ради се о дискриминацији од стране већинске популације, а са друге, о дискриминацији унутар самог ромског друштва. То Ромкиње још више гура на маргине економског друштва.

Акциони план за запошљавање Рома у Барајеву

Циљеви	Мере	Индикатори / Показатељи	Носиоци активности	Мониторинг програм	Подаци: доступно и потребно	Период
Анализа Социо економског статуса ромске популације на територији општине Барајево	Израда базе података о запослености и квалификацијама ромске популације	Број показатеља које садржи база података о запослености и квалификацијама ромске популације	НВО	Национална служба за запошљавање Годишњи извештај / Статистички извештај Национални савет ромске националне мањине - Одбор за економско оснаживање Рома НВО-е	- Статистички подаци о становништву са последњег пописа - Евиденција НСЗ	2025.
Повећати могућности за запошљавање Рома са територије општине Барајево кроз програме преквалификације и доквалификације	Обука у знањима и вештинама званично признатим (дипломе) као што су грађевинарство, производња и услуге, пољопривреда 2) Обука у практичним знањима код потенцијалног послодавца	број ново запослених Рома након завршене обуке у занимањима које тренутно захтева тржиште рада (30 % жене)	- НВО - послодавци	НВО Међунационални савет	ПОСТОЈЕЋЕ: НСЗ наставити датабазу о обукама, ПОТРЕБЕ: база о потребама на локалном тржишту рада	2025.

<p>Повећање запошљивости Рома кроз програм финансијских олакшица за послодавце</p>	<p>Субвенције за здравствено, пензионо, социјално и осигурање за случај незапослености за послодавце који запосле Роме (на период од две године)</p>	<p>Број Рома запослено кроз програм субвенција за послодавце</p>	<p>- Општина Барајево - приватне фирме - НВО</p>	<p>НВО Међунационални савет</p>	<p>- ПОТРЕБЕ: Супштинска одлука о субвенцијама</p>	
	<p>Умањење обавеза које прописује локална самоуправа за послодавце</p>					<p>2025</p>

<p>Унапређење предузетништва код Рома кроз програме обуке за оснивање и вођење МСП и пружање финансијске подршке</p>	<p>1) Самозапошљавање Обука у области покретања властитог бизниса, развоја пословног плана, конкурисања код банака за кредите и зајмове Подршка у отварању МСП, Приватних служби за запошљавање, радњи, задруга, ортачких удружења и осталих облика предузетничког удруживања Финансијска подршка од Националне службе за запошљавање (НСЗ)Републичке агенције за развој МСП-а, Фонда за развој Републике Србије, Гаранцијског Фонда 2) Микро кредити са ниским каматним стопама и дугим гресе периодом</p>	<p>1) Број Рома који је покренуо властити бизнис на годишњем нивоу % Рома који годишње покрене предузетничко удруживање</p>	<p>- НВО - СО Барајево - НСЗ</p>	<p>НСЗ, НС, НВО - Сваких 6 месеци/годишње</p>	<p>ПОСТОЈЕЋЕ: Мониторинг МСП отворених од стране претходно незапослених Рома у надлежности је НСЗ; у случају осталих Рома локалне власти воде статистичку евиденцију ПОТРЕБЕ: вршење мониторинга од стране осталих агенција, НВО</p>	<p>2015- 2025</p>
--	---	--	--	--	---	-------------------

Припрема Рома за захтеве тржишта - увођење у легалне токове послова Рома ангажованих у области сиве економије и нерегистрованим делатностима	Упознавање са предностима легалног пословања унапређења процеса пословања, упознавање са новим технологијама иначинима да се производи и услуге учине конкурентнијим на тржишту, са процедуром регистрације делатности и вођења пословних књига	- % Рома ангажованих у сивој економији и самозапослени Роми региструју своју делатност (годишње)	НВО	НСЗ, НС, НВО - годишње		2025
Укључивање незапослених Рома у програм јавних радова	Увећати запосленост Рома на програму јавних радова (Роми за своју заједницу, Роми за остале локалне заједнице и општину)	Број Рома укључених у програм јавних радова, обучених за различите послове	СО Барајево, ЈКП, НВО (Јавни радови)	НСЗ, НС, НВО -	ПОТРЕБЕ: -мишљење локалне самоуправе о постојању јавног интереса	2015-2025
Увећати мотивацију Рома за активним тражењем посла	Обука у циљу активног тражења посла, писање CV-а итд.)	20 Рома присуствује тренинзима за активно тражење посла на годишњем нивоу	НСЗ, НВО	НС, НВО - Сваки месец/годишње		2015-2025
Повећање доступности информација о могућностима за запошљавање Рома и актуелним потребама тржишта	Информативна кампања о различитим врстама услуга које пружају службе за запошљавања Сарадња/размена информација између Ромских НВО-а и Агенција за запошљавање по	. Број Радио емисија и новинских чланака посвећених овом проблему	СО Барајево, НВО, локални медији	НС, НВО		2015-2025

	питању запошљавања					
Јачање свести ромске популације о могућностима и правима на запошљавање	<p>1. Информисање ромске заједнице покренутим програмима и пројектима у области запошљавања</p> <p>2. Едукација о остваривању права на запошљавање</p> <p>3. Едукација о могућностима заштите права у случају дискриминације</p>	<p>1. Број Рома обухваћених семинарима, радионицама, кампањама, трибинама</p> <p>2. Израђене брошуре о остваривању правна на запошљавање</p> <p>3. Број Рома обухваћених информисаних о остваривању права на запошљавање</p>	НВО, локални медији	НС, НВО		2015-2025

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ КОД РОМА

4. Здравствена заштита

4. 1. Правни оквир

4. 1. 1. Међународни правни оквир

Полазне основе за дефинисање здравствене политике Србије, посебно за давање приоритета здравственој заштити ромске популације, налазе се у следећим међународним документима и препорукама: *Универзална декларација о људским правима*, *Декларација Светске здравствене организације о одговорности државних здравствених органа сваке земље*, *Препорука Светског савета УН о превазилажењу социјалних разлика*, *Миленијумски циљеви развоја*.

4. 1. 2. Национални правни оквир

Право на здравствену заштиту загарантовано је свим грађанима Републике Србије, без обзира на националну, етничку и верску припадност, највишим законодавним актом у земљи – *Уставом Републике Србије*. Према члану 68, деца, труднице, мајке током породилског одсуства, самохрани родитељи са децом до седме године и стари остварују здравствену заштиту из јавних прихода, уколико не могу да је остваре на други начин. У складу са чл. 22 *Закона о здравственом осигурању*, право на здравствену заштиту обезбеђује се и лицима која су у категорији социјално угроженог становништва ако не испуњавају услове за стицање својства осигураника из [чл. 17](#) овог Закона или ако права из обавезног здравственог осигурања не остварују као чланови породице осигураника. У ову категорију осигураника сврставају се и лица ромске националности која због традиционалног начина живота немају стално пребивалиште односно боравиште у Републици Србији.

4. 2. Опис стања

Старосна структура и просечна старост Рома се значајно разликују у односу на општу популацију. Највећи број Рома чине деца млађа од 6 година (нешто више од 11% укупног ромског становништва), а заступљеност по старосним групама затим прогресивно опада. Индекс старења ромске популације износи 0, 15, потпуно супротно од индекса старења укупне популације у Србији, који износи 1, 01. Просечна старост ромских жена и мушкараца је приближно иста (27, 6 година за жене и 26, 7 година за мушкарце), што је за 14 односно за 12 година ниже од просечне старости жена и мушкараца у Србији.

Процењује се да је **животни век Рома за око 10 до 12 година краћи** у односу на општу популацију. Посебно су угрожени најмлађа деца, жене у генеративном периоду и стари.

Истраживања показују да сиромаштво, лоши животни услови, друштвена искљученост и смањена доступност здравствене заштите представљају основне узроке повећане смртности деце. Када се ови фактори удруже са потхрањеношћу, инфективним обољењима, повредама, злостављањем и занемаривањем деце, вероватноћа умирања се повећава. Нажалост, сви наведени фактори су веома заступљени у ромским насељима. Сиромаштво је око 6 пута распрострањеније и чак 10 пута дубље него у општој популацији. Неухрањеност деце из ромских насеља је неколико пута већа у односу на просек за Србију (8% потхрањене деце у односу на нешто мање од 2% у општој популацији). Преваленција најчешћих дечијих болести, дијареје и акутних респираторних инфекција три пута је већа код ромске деце у односу на национални просек. Све то заједно довело је до тога да је смртност ромске деце у првој години живота и у предшколском узрасту три пута већа у односу на општу популацију деце. Основни узроци смртности ромске деце јесу асфиксија на рођењу, пнеумонија, дијареја и непознати узроци смрти. Увид у базу података националне статистике о морталитету указује на слично стање.

Међу највећим препрекама за коришћење здравствене заштите наводе се административне процедуре, родитељи који нису упознати са својим правима, који не препознају или занемарују здравствене проблеме, али и дискриминаторски ставови појединих здравствених радника. У

2008. години запослено је 15 ромских здравствених медијаторки како би се превазишле препреке за остваривање здравствене заштите. У 2009. и 2010 запосљено је још по 40 ромских здравствених медијатора/ки, 20 медијаторки током 2011. и 2012. години, тако да их је укупно 135.

Ризик од умирања код одраслог ромског становништва је 1, 5 (код мушкараца) до 2 пута (код жена) већи од националног просека. Узроци смрти се не разликују битније у односу на општу популацију – доминирају кардиоваскуларна обољења, а за њима следе малигне болести, уз нешто већу заступљеност инфективних и респираторних болести као узрока смрти.

Циљеви у оквиру локалног акционог плана за здравствену заштиту

Општи циљ Локалног акционог плана у области здравствене заштите је унапређење здравственог стања код Рома.

Специфични циљеви су:

- утврђивање здравственог стања ромске популације
- побољшање остваривања права Рома на здравствену заштиту кроз праћење примене *Закона о здравственој заштити*
- побољшање доступности здравствене заштите за ромску популацију
- унапређење животног окружења у ромској заједници.

Успешност спровођења ЛАП-а биће мерена следећим индикаторима:

- дефинисани скуп показатеља здравственог стања и понашања у вези са здрављем у популацији Рома (укупно, по полу и по старосним групама), који се редовно прате
- обухват (у процентима) ромске популације здравствено промотивним и превентивним активностима (едукација, здравствено информисање, имунизација, превентивни прегледи) те прегледима и интервенцијама ради дијагностике и лечења
- број успешно имплементираних програма и пројеката везаних за здравље Рома
- број одржаних едукативних састанака и семинара са здравственим радницима и број едукованих здравствених радника у вези са специфичностима рада са ромском популацијом, уз уважавање принципа здравствене етике
- задовољство корисника ромске националности пруженим услугама у систему здравствене заштите те у оквиру посебних програма и пројеката.
- проценат домаћинства са потребним санитарним условима, која се снабдевају исправном водом за пиће, имају прикључак на водоводну мрежу и регулисано уклањање чврстог отпада
- проценат домаћинства са адекватним уређењем домаћинства за чување домаћих животиња.

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ЗДРАВСТВО- Барајево

Циљ	Мера	Индикатор	Носиоци активности	Мониторинг	Подаци: Доступност и потребе	Везе са сродним темама	Временск и рок
Здравствено истраживање, са циљем дефинисања основне базе података о здравственом стању популације као и морбидитета и морталитета код Рома	1. Израда базе података о домаћинствима и члановима домаћинства 2. Минимална база индикатора и подаци о тренутном здравственом стању Ромске популације 3. Процена здравственог стања ромске популације, као и примарних узрока за морбидитет и морталитет ове популације	1. База података 2. Дефинисани узорак према добијеном попису домаћинства и чланова домаћинства 3. Обрађени подаци о морбидитету и морталитету по полу, старости и обољењима	1. НВО 2. Дом здравља у Барајеву 3. Градска општина Барајево (сарадња наведених институција)	1. Међународне организације 2. НВО	1. Попис становништва из 2011. године	1. Социјална политика 2. Становање 3. Стратегија за смањење сиромаштва	2015. 2020. год.
Осигурање примене постојећих системских закона о здравственој заштити, са циљем да се побољша остваривање здравствене заштите Рома, посебно ризичних група Рома	1. Лобирање за издвајање буџетских средстава за здравствену заштиту, очување здравља и превенцију болести ромске популације на локалном нивоу	1. Средства у буџету намењена за лечење неосигураних лица: Роми, избеглице и интерно расељена лица, као и радно неспособни Роми.	1. Чланови општинског већа ресорно одређени 2. ГО Барајево	1. НВО	1. Стратегија за смањење сиромаштва 2. Национални акциони план	1. Социјална политика	2015. 2025. год.

<p>Побољшање здравствене заштите за целу ромску популацију</p>	<p>1. Пројекти промоције јавног здравља и њихова имплементација (Едукације, саветовалишта, трибине и сл.) 2. Израда програма везаних за репродуктивно здравље и здравље жена(саветовалишта, трибине и сл.) 3. Пројекти подршке за обезбеђивање хигијенских средстава и превенцију болести</p>	<p>1. Обрађени подаци по завршетку анкетирања о здравственом стању 2. Број и проценат Рома укључених у превентивне програме 3. Процент контролисаних труднице и деце рођене под надзором здравствених радника 4. Количина обезбеђених средстава</p>	<p>1. НВО 2. Дом здравља у Барајеву и заинтересоване институције 3. Градска општина Барајево</p>	<p>1. Међународне организације 2. Друге НВО</p>	<p>1. Стратегија за смањење сиромаштва</p>	<p>1. Социјална политика</p>	<p>2015. 2025. год.</p>
<p>Животно окружење у Ромској заједници</p>	<p>1. Побољшање услова становања у смислу снабдевености водом за пиће, санитарних уређаја, као и чувања домаћих животиња, кроз евалуацију постојећег стања од завода за заштиту здравља</p>	<p>1. Већи проценат домаћинства са потребним санитарним условима 2. Адекватније уређење домаћинства за чување домаћих животиња</p>	<p>1. Градска Општина Барајево 2. НВО</p>	<p>1. Међународне организације 2. Друге НВО</p>	<p>1. Стратегија за смањење сиромаштва</p>	<p>1. Акциони план за становање 2. Социјална политика</p>	<p>2015. 2025. године</p>